

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2018-2022

**SAMEN WERKEN AAN EEN
EERLIJK EN GROEN
ROTTERDAM**

GROENLINKS
ROTTERDAM

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INLEIDING	4
1. EERLIJK ROTTERDAM	5
1.1 ONDERWIJS	6
1.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT	7
1.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING	9
1.4 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	10
1.5 ZORG EN ONDERSTEUNING	11
2. GROEN ROTTERDAM	13
2.1 CIRCULAIRE STAD	14
2.2 STAD IN SAMENHANG	16
2.3 GEZONDE STAD	17
2.4 NATUURLIJKE STAD	18
2.5 DUURZAAM WONEN	20
3. OPEN ROTTERDAM	22
3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT	23
3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER!	24
3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN	25
3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE	26
INDEX	28
COLOFON	35

VOORWOORD

Beste Rotterdammers,

Op 21 maart gaat ook de gemeente Rotterdam naar de stembus om een nieuwe gemeenteraad te kiezen. En het zijn belangrijke verkiezingen. Want nu het kabinet het vanuit Den Haag nalaat om de verandering te brengen waar Nederland naar snakt, zijn deze verkiezingen een unieke kans om het anders te doen. Om (ook) vanuit Rotterdam te bouwen aan een betrokken en menselijke samenleving.

Een samenleving waarin we onze welvaart eerlijk delen, en mensen weer zekerheid bieden over hun huis en hun inkomen. Een samenleving waarin we zorgen voor betaalbare en toegankelijke zorg voor iedereen. En een samenleving waarin we klimaatverandering nu eens echt gaan aanpakken.

Als er één ding is dat ik de afgelopen maanden heb gemerkt tijdens de vele gesprekken die ik voerde met mensen in kantines, buurthuizen, en sportzalen in het hele land, is het wel dat veel van jullie dezelfde soort zorgen hebben. Zorgen over te hoge werkdruk, over een te laag inkomen of een onzeker contract, over het betalen van de huur of de doktersrekening. De onzekerheid over de toekomst is voor veel mensen groot. Dat moet anders. En dat kan anders.

Daarom kiest GroenLinks voor een gemeente waar iedereen de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft. Waar we armoede en schuldproblemen aanpakken. Voor een gemeente met betaalbare en goed geïsoleerde huizen, schone lucht, en leefbare wijken. En voor een gemeente waar we niet tegen elkaar schreeuwen, maar met elkaar praten.

Dat is de toekomst waar wij samen met jou en alle andere inwoners van de gemeente Rotterdam aan willen bouwen. Verandering begint hier. Stem daarom op 21 maart GroenLinks.

Groet,
Jesse Klaver

JUDITH BOKHOVE (LIJSTREKKER ROTTERDAM) & JESSE KLAVER (PARTIJLEIDER)

INLEIDING

Rotterdam groeit, bloeit en bruist. We hebben een prachtige stad. Hier leven Rotterdammers vanuit alle windstreken samen. Onze stad wordt steeds mooier. Rotterdam is aantrekkelijk voor bezoekers en bewoners. Rotterdam is op zijn best als het danst, scoort, zingt en juicht.

Het wordt tijd dat het prachtige Rotterdam ook een duurzame stad wordt. In dit programma presenteert GroenLinks plannen om de stad groen, open en eerlijk te maken. GroenLinks wil dat Rotterdam de vanzelfsprekende vestigingsplaats wordt voor duurzame bedrijven. We willen stoppen met verouderde en vervuilende industrie die onze lucht, grond en water vergiftigt. Dat is goed voor de gezondheid van alle Rotterdammers en goed voor onze planeet. GroenLinks wil dat Rotterdammers minder elektriciteit en gas hoeven te gebruiken door te investeren in duurzame en beter geïsoleerde woningen.

We willen een stad die bereikbaar en in beweging is. Dat betekent voor GroenLinks meer ruimte voor mensen en minder ruimte voor auto's. We zorgen voor beter openbaar vervoer, meer en bredere fietspaden, meer ruimte voor de Rotterdammer te voet of in een scootmobiel en meer speelplekken voor kinderen.

GroenLinks wil een eerlijkere stad. Dat begint bij goed onderwijs voor alle Rotterdamse kinderen en een einde aan armoede in de stad. Een eerlijke stad gaat ook over goede begeleiding voor mensen die ontslagen zijn. Mensen die hun baan verliezen krijgen hulp bij het vinden van nieuw werk. Mensen die dat nodig hebben krijgen goede zorg. Rotterdammers kunnen zich prettig en veilig voelen in hun huis, wijk en stad. GroenLinks gelooft niet in bureaucratie, wantrouwen en dwang. Wij geloven in Rotterdammers.

We kiezen voor diversiteit en openheid van Rotterdam. In onze stad kun je jezelf zijn. Het maakt niet uit wat je gelooft of van wie je houdt. Rotterdammers hebben respect voor elkaar. Dat bereiken we met goed en betrouwbaar bestuur. Dit betekent dat iedereen moet kunnen begrijpen wat de gemeente doet én dat politici en ambtenaren bekend en vertrouwd zijn. Dat geldt voor het bestuur in het stadhuis, maar ook voor het bestuur van onze wijken.

Wij investeren in Rotterdam. Dat kost geld maar levert veel meer op. Een gezonde leefomgeving betekent minder zieke Rotterdammers en minder uitgaven aan zorg. Meer duurzame banen betekent minder mensen in de bijstand. Meer inspraak en meepraten bij plannen, zorgt voor een mooiere stad en bespaart tijd en geld voor bezwaar- en beroepsprocedures. Onze plannen zijn eerlijk, duurzaam en haalbaar.

Wij zijn trots op het programma van GroenLinks voor Rotterdam. Samen bouwen we aan een duurzame en eerlijke stad voor alle Rotterdammers.

1 EERLIJK ROTTERDAM

Wij willen van Rotterdam een stad maken waar iedereen zich welkom en waardevol voelt. Rotterdam is de 'jongste' stad van Nederland. Andere steden vergrijzen, wij verjongen. **Jongeren zijn ons belangrijkste kapitaal.** In het Rotterdam van GroenLinks start geen enkel kind met achterstanden aan de basisschool en haalt elk kind het maximale uit zijn of haar talenten. GroenLinks wil voor Rotterdam de optimale vroeg- en voorschoolse educatie en de **beste scholen van Nederland.**

De werkloosheid in Rotterdam is twee keer hoger dan het Nederlands gemiddelde. We wonen in de **armste stad** van Nederland. Gezondheidsproblemen, ongezonde huisvesting en laaggeletterdheid zijn zowel oorzaak als gevolg. De tweedeling die daar het gevolg van is, is voor GroenLinks onverteerbaar. Armoede bestrijden, betaalbare en toegankelijke zorg, en alle Rotterdammers **kansen bieden** is voor GroenLinks niet alleen een kwestie van **fatsoen** maar ook de best denkbare **investering** in de **toekomst.**

We zetten ons in voor **nieuwe werkgelegenheid** door flink te investeren in de transitie naar een duurzame economie. Hoogwaardige maakindustrie, green offshore, verduurzaming van woningen en andere gebouwen zorgen voor goede banen op alle niveaus. Om **kansen** te kunnen **pakken** wil GroenLinks dat Rotterdammers na hun schooljaren kunnen **doorleren.**

Wie geen **startkwalificatie** heeft krijgt van GroenLinks de kans een diploma te halen of een **vak te leren.** Wie geen werk heeft krijgt een uitkering en hulp bij het vinden van een nieuwe baan. Daarbij staat vertrouwen in wat Rotterdammers kunnen centraal.

In het Rotterdam van GroenLinks wordt niemand van het kastje naar de muur gestuurd. Dat is belangrijk in een stad waar een op de vijf Rotterdammers op of onder het **sociale minimum** leeft. Rotterdammers die de gemeente om hulp vragen, krijgen een vaste begeleider tot het probleem is opgelost. **Schuldhelpverlening** maken we **toegankelijker** waardoor er minder mensen afhaken.

De gevolgen van de bezuinigingen op voorzieningen voor de meest kwetsbare Rotterdammers zijn de afgelopen jaren steeds meer zichtbaar geworden in de stad. Meer **incidenten** met verwarde personen, geen doorstroming uit de **nachtopvang** en onaanvaardbare **wachtlijsten** bij Veilig Thuis, het meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat is voor GroenLinks onaanvaardbaar.

De gemeente biedt zorg en ondersteuning op **menselijke maat.** Dat betekent dat Rotterdammers zelf, waar nodig samen met familie, vrienden en professionals, bepalen wat ze nodig hebben. De gemeentelijke standpunten van 'Eigen verantwoordelijkheid' en 'eigen schuld' worden **'we doen het samen'**. De kracht en autonomie van mensen staat centraal, ook als ze soms een helpende hand nodig hebben.

Om dat mogelijk te maken, krijgen professionals **steun en vertrouwen**. We investeren in de wijkteams, bieden hen ruimte voor maatwerk en vragen alleen registraties die voor cliënten en professionals zinvol zijn.

Een mens is niet op te knippen in typen problemen. De menselijke maat betekent ook dat we **samenwerking** bevorderen tussen professionals, organisaties en gemeentelijke diensten. GroenLinks investeert in **preventie** om grotere problemen op een later moment te voorkomen. We hebben extra aandacht voor de Rotterdammers met **complexe problemen** die niet passen in de standaard regelgeving en financiering. We zoeken hen op en gaan in gesprek om er achter te komen hoe we hen zo goed mogelijk kunnen helpen.

1.1 ONDERWIJS

1.1.1 Kansen voor alle leerlingen

Rotterdamse peuters zijn er vroeg bij:

De voorschoolse educatie breiden we uit, zo start geen kind met een achterstand aan de basisschool. De verschillen tussen voorschoolse educatie, peuterspeelzalen en kinderopvang werken we weg. Zo spelen kinderen van jongs af aan samen.

Kinderen zonder taalachterstand naar school: Het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) test kinderen voor ze naar school gaan op taalachterstand. Logopedisten van het CJG verwijzen naar het juiste hulp-aanbod.

Ouderbetrokkenheid en ouderbijdrage:

Rotterdamse scholen stimuleren de ouderbetrokkenheid door het inzetten van ouderconsulenten en het faciliteren van ouderinitiatieven. Leerlingen worden niet uitgesloten van schoolactiviteiten omdat de vrijwillige ouderbijdrage niet betaald is.

Passend onderwijs voor alle kinderen:

Elk kind verdient goed en passend onderwijs. In Rotterdam is er voor ieder kind

een passende school of leeromgeving te vinden, zodat er geen kinderen onnodig thuiszitten.

Terugdringen schooluitval: Voor thuiszitters zoeken we een passende school. Bij overstappen van het ene naar het andere schooltype is er contact tussen mentoren.

Gezonde leerlingen: Rotterdam blijft investeren in programma's om jongeren aan het bewegen te krijgen, zoals Lekker Fit en de schoolsportverenigingen.

Gezonde gebouwen: We willen goed onderwijs in goede gebouwen, niet in barakken, containers of andere noodgebouwen. Duurzame schoolgebouwen en groene schoolpleinen bevorderen de resultaten. Lagere energiekosten zorgen voor meer geld voor onderwijs.

Gezond onderwijsstelsel: De gemeente Rotterdam spant zich in om de bureaucrativering van het onderwijs tegen te gaan en om de deskundigheid van Rotterdamse leerkrachten te vergroten.

1.1.2 Een goede basis

Rotterdam heeft de beste docenten: We bieden beginnende leraren en zij-instromers kansen en begeleiding. De lerarenbeurs, onderlinge uitwisseling en minder bureaucratie houden het vak voor alle docenten aantrekkelijk.

Innovatiebudget voor onderwijs: In Rotterdam stimuleren we onze scholen om kansen te pakken in de economische omslag naar groene en duurzame techniek. Om dat mogelijk te maken komt er voor scholen een innovatiebudget.

Extra lesuren: Er komt meer budget voor brede scholen zodat meer scholen de lesdag kunnen verlengen.

Gemengde scholen: Rotterdamse scholen weerspiegelen de diversiteit van de stad. De gemeente stelt eisen aan schoolbesturen om gemengde scholen te

bevorderen en ondersteunt ouderinitiatieven. Scholen met minder diversiteit zoeken onderling contact.

Brede ontwikkeling: We versterken de aansluiting tussen scholen en bibliotheken, sportverenigingen, muziek-, dans-, teken- en schilderscholen en andere culturele instellingen. Rotterdam investeert in een lesprogramma mediawijsheid dat jongeren leert hoe je goed met internet en sociale media omgaat. Elke Rotterdamse school wordt een VN Ecoschool. Zo worden leerlingen zich op een praktische manier bewust van belang van duurzaamheid, natuur en milieu. De gemeente stimuleert het ontwikkelen en onderwijzen van lesprogramma's over onderwerpen zoals bijvoorbeeld de slavernij, de holo-coust en de geschiedenis van Rotterdam.

1.1.3 Middelbaar en hoger beroeps- onderwijs

Rotterdam stimuleert doorleren: Dat doen we door studeren met behoud van uitkering mogelijk te maken maar ook door een breed aanbod aan taal- en volwassenen-
onderwijs. Zo verbeteren Rotterdammers hun kansen op de arbeidsmarkt.

Mbo leidt vakmensen op: Rotterdam zoekt de grens van de kwalificatieplicht op met een leer-werkplicht waardoor jongeren via een meester-gezel constructie al werkend vakbekwaam worden. mbo's onderwijzen vakkennis maar ook de sociale vaardigheden die nodig zijn voor de arbeidsmarkt van de 21ste eeuw.

Iedere Rotterdammer een stageplek: Mbo's bieden alleen opleidingen inclusief stageplaatsen. Zo wordt de keten onderwijs-stage-arbeidsmarkt beter. De gemeente is een grote werkgever en geeft het goede voorbeeld door meer stageplaatsen aan te bieden.

Aanbod hoger onderwijs: Rotterdam streeft naar een breed opleidingsaanbod in het hbo en universitair onderwijs. We stimuleren verbindingen tussen stad en

studie en de ontwikkeling van opleidingen die de transitie naar een duurzame economie helpen vormgeven en aanjagen.

Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt: De aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven moet verbeterd worden, zodat jongeren een helder arbeidsperspectief krijgen. Leerlingen uit leerwegondersteunend vbo, praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs steunt de gemeente door prestatieafspraken met werkgevers en opleidingen over toelating, begeleiding en zo nodig loonkostensubsidie.

1.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT

1.2.1 Meer werk

Duurzame investeringen zorgen voor werkgelegenheid. We zorgen dat banen door investeringen in de omslag naar een duurzame economie zoveel mogelijk in Rotterdam terecht komen.

Stimuleren werkgelegenheid: Investeren van de gemeente worden op een aantal criteria getoetst, bijvoorbeeld het effect op de werkgelegenheid. Rotterdam experimenteert, met lokale ondernemers, met werkgelegenheidsprojecten in de wijk. Natuurlijk denken we daarbij ook aan stageplaatsen. Stageplaatsen mogen geen betaalde banen verdringen.

Extra werk voor praktisch opgeleiden: De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Door minder aan te besteden komen er binnen de organisatie banen in schoonmaak, beveiliging en groenbeheer. Bij opdrachten en aanbestedingen eist de gemeente een sociale bijdrage door stageplaatsen, leerwerktrajecten en begeleiding van maatschappelijk kwetsbare groepen.

Tegengaan arbeidsmarktdiscriminatie: Een arbeidsmarkt die mensen uitsluit is onrechtvaardig, slecht voor de economie en slecht voor de sociale cohesie. We bestrijden arbeidsmarktdiscriminatie, onder andere met mystery sollicitanten om de

“De gemeente richt het bijstandsbeleid zo ruimhartig mogelijk in. Ook als experimenten een zekere bestuurlijke ongehoorzaamheid ten opzichte van het Rijk vragen.”

kennis en bewustwording over dit probleem te vergroten. Rotterdam doet geen zaken met discriminerende werkgevers.

1.2.2 Meer kansen

Investeren in scholing: Rotterdamse werklozen, met en zonder uitkering, krijgen mogelijkheden voor om- en bijscholing, waar mogelijk met baangarantie. Uitkeringsgerechtigden zonder startkwalificatie krijgen de mogelijkheid die alsnog te behalen. Ervaringscertificaten (EVC) helpen Rotterdammers met veel ervaring maar weinig diploma's om een mooi cv op te bouwen.

Aanpak jeugdwerkloosheid: Voortijdig schoolverlaters stimuleren we hun opleiding weer op te pakken of om te schakelen naar een leer/werktraject. Bemiddelaars helpen jongeren zo nodig bij het vinden van een nieuw carrièreperspectief.

Iedere Rotterdammer kan lezen en schrijven: Wie hulp of ondersteuning van de gemeente Rotterdam vraagt, wordt gescreend op taalachterstand of laaggeletterdheid. Rotterdam zorgt voor voldoende en kwalitatief goede taalcursussen.

Toegankelijke kinderopvang:

Kinderopvang geeft meer mensen de kans aan het werk te gaan. Rotterdam zorgt daarom voor voldoende goede, betaalbare en toegankelijke kinderopvang.

Arbeidsondersteuning: Rotterdam zoekt alternatieven voor mensen die - nog - geen kans op een baan maken. Door de inzet van scholing, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk. Zo nodig met begeleiding en loonkostensubsidie. De

gemeente geeft als werkgever het voorbeeld en maakt en bewaakt afspraken met bedrijven. Het aantal beschutte werkplekken wordt verdubbeld.

Ondernemen vanuit de uitkering: We stimuleren het starten van een bedrijf vanuit een uitkeringssituatie. Bijverdiene stimuleren we tot het wettelijk maximum. We maken ons hard voor het landelijk op-hogen van deze limiet.

Ruimte voor ondernemerschap: We stimuleren ondernemerschap in de stad. De gemeente schrapt overbodige regels voor ondernemers en vermindert de bureaucratie. Kleine ondernemers krijgen eerlijke kansen bij aanbestedingen.

1.2.3 Een stevig vangnet

Vertrouw Rotterdammers: GroenLinks wil dat Rotterdammers met een bijstands-uitkering of andere hulpvraag worden behandeld vanuit klantvriendelijkheid, hulpvaardigheid en vertrouwen.

Ruimhartig bijstandsbeleid: De gemeente richt het bijstandsbeleid zo ruimhartig mogelijk in. Ook als experimenten een zekere bestuurlijke ongehoorzaamheid ten opzichte van het Rijk vragen.

Bijstand zonder bureaucratie: De verplichte wachttijd van vier weken schaffen we af net als drempels die het recht op uitkering inperken. Wie uitstroomt kan zijn uitkering pauzeren zodat het aanmeldproces niet opnieuw doorlopen hoeft te worden. Rotterdam doet voorstellen aan het rijk voor aanpassing van het bijstandsbeleid aan de flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Geen repressie maar meedoen: Werk-Loont, het programma waarin een deel van de Rotterdammers met een uitkering een dag per week de straten veegt, wordt afgeschaft. Re-integratietrajecten mogen geen andere banen verdringen en worden getoetst op duidelijke leerdoelen.

Geen verplichte tegenprestatie: We stimuleren mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om zich te ontwikkelen door bezigheden buitenshuis. Dit stellen we echter niet verplicht.

Compensatie mantelzorg en kostendelersnorm: Wie mantelzorg verleent, wordt vrijgesteld van sollicitatieplicht. De korting door de kostendelersnorm wordt volledig gecompenseerd.

Terughoudend boetebeleid: Rotterdam probeert boetes en maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen en zo laag mogelijk te houden. Daarbij houden we rekening met de aanwezigheid van kinderen in een gezin.

1.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING

1.3.1 Meedoen in Rotterdam

Armoedebestrijding heeft prioriteit: Rotterdam maakt van voorkomen en terugdringen van armoede een topprioriteit. Armoede is de verantwoordelijkheid van de hele samenleving. Samen voorkomen we dat armoede generaties lang wordt doorgegeven.

Kwijtschelding gemeentelijke lasten: Rotterdammers die minder dan 120% van het minimumloon verdienen wordt 100% van de gemeentelijke lasten kwijtgescholden.

Individuele inkomenstoelage omhoog: Rotterdammers die minder dan 120% van het minimumloon verdienen komen in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage. De toeslag wordt opgehoogd.

Extra ondersteuning vrij besteedbaar: Rotterdam overtuigt het rijk dat AOW- en jeugdtegoed weer in geld moeten worden uitgekeerd. Tot die tijd breiden we het aantal winkels, dat het tegoed accepteert, flink uit. Voorwaarden passen we soepel toe.

Meer geld voor noodgevallen: Het maatwerkbudget voor incidentele noodgevallen voor wijkteams wordt ook toegankelijk voor vraagwijzers en welzijnsorganisaties. De gemeentelijke bijdrage aan het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam gaat omhoog.

Bijzondere bijstand is een gift: De bijzondere bijstand wordt weer een gift. Bij bijzondere bijstand voor vervanging van een elektrisch apparaat wordt voor het zuinigste apparaat gekozen.

Sport en cultuur voor kinderen in armoede: Rotterdam participeert in het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds. Zo kunnen kinderen die in armoede opgroeien sporten en zich cultureel ontplooiën. Aanmeldprocedures maken we simpeler. Alle Rotterdamse kinderen leren op de basisschool zwemmen. De Rotterdampas wordt gratis voor minima en de gemeente blijft Jeugdvakantieland steunen.

1.3.2 Erger voorkomen

Minima praktisch ondersteunen: De minima-makelaar helpt Rotterdammers die in armoede leven of die hun inkomen plotseling sterk zien dalen. Dat gebeurt door enerzijds te helpen uitgaven te beperken, bijvoorbeeld door goedkopere woonruimte te zoeken. Anderzijds worden zij geholpen door de weg naar mogelijkheden en regelingen te wijzen.

Armoedeplatforms stimuleren: De gemeente stimuleert en faciliteert de oprichting van armoedeplatforms in alle stadsdelen. Initiatieven als de voedselbank en de kledingbank werken er samen met

“De gemeente gaat over op 'sociaal incasseren' om het ontstaan van schulden te voorkomen.”

gemeentediensten, signaleren problemen en wisselen goede ervaringen uit.

Meer hulp bij betalingsproblemen: Wie betalingsproblemen heeft, krijgt in Rotterdam een hulpaanbod voor problemen escaleren. Bij huwelijk, scheiding en overlijden geeft de gemeente standaard voorlichting over financiële gevolgen en regelingen om die te verzachten.

Voorkomen van dakloosheid: Huisuitzettingen voorkomen we voor alle Rotterdammers, niet alleen voor gezinnen en mensen met psychische problemen. Door integrale aanpak van achterliggende problemen en snelle schuldhulpverlening investeert de stad in preventie van dakloosheid.

Schuldproblemen: De gemeente gaat over op 'sociaal incasseren' om het ontstaan van schulden te voorkomen. Er komt actief beleid om andere Rotterdamse instellingen en bedrijven voor deze aanpak te werven.

1.3.3 Problemen oplossen

Individuele begeleiding bij schulden: Wie de gemeente hulp vraagt bij het aanpakken van schulden krijgt individuele begeleiding. We willen de stress die gepaard gaat met schulden en armoede structureel wegnemen. Daarvoor gebruiken we technieken zoals mobility mentoring, een innovatieve aanpak van de problematiek achter schulden. Hulpverleners zijn alert op het herkennen van GGZ-problematiek en andere beperkingen.

Betere schuldhulpverlening: De capaciteit van de schuldhulpverlening wordt vergroot, drempels worden zoveel mogelijk

weg genomen en het aanmeldproces eenvoudiger. Rotterdam start een proef met het opkopen van schulden.

Economische zelfstandigheid vergroten: In de eigen organisatie heft de gemeente de loonkloof tussen mannen en vrouwen op. Rotterdam versterkt door gericht beleid de economische zelfstandigheid van vrouwen.

1.4 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

1.4.1 Niemand slaapt op straat In Rotterdam slaapt niemand op straat:

We zorgen voor voldoende plaatsen in de nachtopvang voor dak- en thuislozen. Dak- en thuislozen komen altijd in aanmerking voor een Centraal Onthaal-pas die toegang geeft tot de nachtopvang. Beperkende voorwaarden worden geschrapt.

Steun voor zwerfjongeren: Dakloze jongeren krijgen vanaf het eerste contact bij het Jongerenloket een vaste begeleider aangewezen. De gemeente zorgt voor een soepele overgang 18-/18+, zodat niemand tussen wal en schip valt.

Maatwerk in de opvang: Gezinsopvang vervangt plaatsing in hotels. Voor de kleine groep 'moeilijk plaatsbaren' wordt een geschikt aanbod ontwikkeld.

Stedelijk wijkteam daklozen: Er komt een stedelijk wijkteam gespecialiseerd in de problematiek van dak- en thuislozen.

Alle daklozen krijgen hulp: Daklozen krijgen snel een postadres en een identiteitsbewijs. Een uitkering en DigiD aanvragen wordt zo makkelijker en de

zorgverzekering blijft behouden. Een startarrangement zorgt dat schulden niet verder oplopen.

Geen effect op kostendelersnorm: Rotterdammers die een dakloze in huis nemen of op de bank laten slapen, worden daarvoor niet gekort op hun uitkering via de kostendelersnorm.

1.4.2 Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) Investeren in vroegsignalering en preventie: Zorg moet meer zijn dan een vangnet. Rotterdam zet in op beproefde interventies ter voorkoming van erger leed.

Geen wachtlijst: We zorgen ervoor dat de wachtlijsten voor GGZ binnen een jaar weggewerkt worden. Voor volwassenen en voor jongeren zijn er structureel genoeg plaatsen in de crisisopvang.

Stabiliteit staat voorop: GroenLinks wil de looptijd van indicaties voor (O)GGZ verlengen, zodat mensen niet onnodig vaak opnieuw gekeurd worden. Dat levert een stabielere basis voor herstel.

Steun voor mantelzorgers: Langer thuis wonen lukt Rotterdammers met psychische problemen alleen door een netwerk van mantelzorgers. De gemeente biedt trainingen om mantelzorgers te helpen bij die ingewikkelde taak.

1.4.3 Iedereen een veilige plek Beschermde wonen: Rotterdam investeert in extra locaties voor beschermd wonen. De doorstroming van nood- en nachtopvang via beschermd wonen naar zelfstandigheid wordt verbeterd.

Spreiding opvanglocaties: Opvanglocaties worden evenredig over de stad verspreid. In elk gebied is tenminste één laagdrempelige GGZ-voorziening.

Respect voor daklozen: De politie voorkomt het opjagen en beboeten van daklozen voor buitenslapen door in

samenwerking met alle Rotterdamse hulpinstanties direct toe te leiden naar de juiste hulp. De politie is, ook door de 24-uurs aanwezigheid, een belangrijke bondgenoot in de hulpverlening.

Huiselijk, seksueel- en eergerelateerd geweld aanpakken: We investeren in preventie en voorlichting, en versterken de capaciteit en deskundigheid van zorgverleners en politie. Dat legt de basis voor een intensievere aanpak van huiselijk, seksueel- en eergerelateerd geweld.

Meldpunt Veilig Thuis bereikbaar: Het meldpunt Veilig Thuis moet dag en nacht bereikbaar en inzetbaar zijn. Wachtlijsten zijn onacceptabel, wie te maken krijgen met huiselijk geweld of kindermishandeling wordt meteen geholpen. Veilig Thuis zorgt voor nazorg voor en terugkoppeling aan slachtoffer en melder.

Voldoende opvang: De gemeente borgt voldoende opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld. Daarbinnen is in het bijzonder aandacht voor LHBTI-ers uit traditionele gemeenschappen.

1.5 ZORG EN ONDERSTEUNING

1.5.1 De mens centraal

Inkoop op menselijke maat: Bij de aanbesteding van nieuwe contracten richt de gemeente de spelregels zo in dat ook kleine aanbieders kunnen meedingen. In het belang van cliënten en personeel is personele continuïteit een harde eis.

Kwaliteit van de zorg verbeteren: We stimuleren dat professionals in andere organisaties meekijken en adviseren over het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning. Daarnaast gaat de gemeente in overleg met zorgverleners om te zorgen voor registraties die zowel voor beleidsmakers als professionals relevant zijn. Registraties die niet bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning worden afgeschaft.

“Wachten op gespecialiseerde professionele ondersteuning is onacceptabel. We investeren in het wegwerken van wachtlijsten.”

Van loketten naar mensen: Cliënten die te maken hebben met veel verschillende zorgverleners krijgen als ze daar behoefte aan hebben één aanspreekpunt: een coach die zorgt voor afstemming en ondersteuning op maat. Dat leidt tot betere en goedkopere zorg.

1.5.2 Zorg voor iedereen

Samenwerking in de zorg: Concurrentie in de zorg maakt plaats voor samenwerking. GroenLinks werkt toe naar een integraal persoonsgebonden budget (IPGB) voor vragen over gezondheid, jeugdhulp, werk, inkomen en wonen. We stimuleren samenwerking tussen huisartsen, maatschappelijk werk, jeugdzorg en schuldhulpverlening. We maken in de WMO-verordening een collectief PGB mogelijk.

Weg met wachtlijsten: Wachten op gespecialiseerde professionele ondersteuning is onacceptabel. We investeren in het wegwerken van wachtlijsten.

Eenzaamheid tegengaan: Met projecten zoals Welzijn op recept, waarbij de huisarts eenzame Rotterdammers met gezondheidsklachten kan doorverwijzen naar vrijwilligerswerk, bestrijden we eenzaamheid.

Uitbreiding Rotterdampakket: Het Rotterdampakket, voorheen de Rotterdampolis, is een zorgverzekering voor Rotterdamse minima. We onderzoeken de mogelijkheid om de kosten van het Rotterdampakket te verlagen en de dekking te vergroten door nieuwe doelgroepen toegang te geven. In het Rotterdampakket komt meer aandacht voor preventieve zorg, onder andere door het opnemen van Hiv-preventiemedicijn PrEP.

1.5.3 Samen zorgen

Lokale initiatieven stimuleren: Meer en meer organiseren Rotterdammers zorg en welzijn zelf. Deze initiatieven ondersteunen we via bijvoorbeeld onderaannemerschap of (structurele) subsidie. Waar nodig helpt de gemeente de kwaliteit van initiatieven te verbeteren.

Wijk- én mensgericht werken: We zetten in op kleine zelfsturende teams in de wijk. We stimuleren wijknetwerken. Buurthuis-kamers en wijkverenigingen bieden toegang tot zorg in een vertrouwde omgeving. Rotterdammers kunnen er echter ook voor kiezen hun zorg te ontvangen vanuit een andere wijk; soms kan 'nabijheid' leiden tot onveiligheid en schaamte. Je postcode bepaalt niet welke hulp je krijgt.

Mantelzorgers ondersteunen: Heel veel Rotterdammers leveren mantelzorg aan familie, vrienden of burens. De gemeente steunt hen via respijthuizen, een oververgoeding en ondersteuning bij verhuizen. Rotterdammers die mantelzorg verlenen, betalen geen eigen bijdrage als ze gebruik maken van WMO-voorzieningen.

Cliënten meer betrekken: De gemeente betreft cliënten meer bij de uitvoering van de WMO en Jeugdwet. We faciliteren onafhankelijke cliënten- en patiëntenorganisaties. Kinderen en jongeren krijgen een stem. Zorgaanbieders gaan cliënten meer betrekken bij zorg en ondersteuning. Cliënten kunnen voor een keukentafelgesprek een beroep doen op onafhankelijke, door de gemeente gegarandeerde, ondersteuning. Bij conflicten tussen cliënten, zorgverleners en/of de gemeente is mediation beschikbaar.

2 GROEN ROTTERDAM

GroenLinks vindt dat **Rotterdam duurzaam, gezond en schoon** moet zijn. De stad is er voor de mensen. Alle Rotterdammers hebben recht op een gezonde omgeving. De structuur van de stad is verouderd, gericht op de auto in plaats van de mens. Veel gebouwen zijn ongezond en onzuinig. Er is veel te doen.

Het havengebied, en de daar op gerichte economie draait op invoer, doorvoer en verbruik van fossiele grondstoffen. Om klimaatverandering effectief tegen te gaan, wordt het tijd ons te richten op de **circulaire economie en duurzame inrichting**. Een helder kader waarin duurzaam, schoon en gezond de kernbegrippen zijn, vormt de basis voor innovaties die de economische en stedelijke structuur **groener en zuiniger** maken.

De economie wordt **circulair**, en de stad wordt ingericht rond de Rotterdammers. Stad en gebouwen worden **klimaatbestendig** en **energiezuinig**. Alleen zo haalt de stad de Parijse klimaatdoelstellingen. Rotterdam wordt de stad voor **duurzame initiatieven** en daarmee nog aantrekkelijker voor bedrijven die daar een leidende rol in spelen. In de visie van GroenLinks is Rotterdam in 2030 energieneutraal. We pakken de kansen in de ontwikkeling van **duurzame energieproductie** zoals wind op zee.

Stad en haven maken een grootschalige omslag naar een circulaire industrie waarbij duurzame biomassa en hergebruik van materialen de basis vormen voor hoogwaardige producten. Die innovaties zorgen voor **meer en betere banen op alle**

niveaus. De basis voor **hergebruik** is **afvalscheiding**, eenvoudig en doeltreffend, voor bedrijven en bewoners. In Rotterdam is ruimte schaars. Daarom is het belangrijk dat de stad het overzicht houdt en de **regie** voert over ontwikkeling en inrichting. GroenLinks wil dat buurten en straten **aantrekkelijk, gezond en schoon** zijn. Alle Rotterdammers hebben recht op een gezonde omgeving

Rotterdam maakt de transitie naar een stad die gebouwd is voor zijn inwoners, waar in het verkeer de fiets en **voetganger** de norm zijn. Het **fietsklimaat** van Rotterdam wordt fors verbeterd. De auto is te gast. Bij de inrichting van de stad gaan we uit van de jongste en de oudste bewoners en mindervaliden. Als kwetsbare groepen prettig en veilig in de stad kunnen wonen en reizen, kunnen alle Rotterdammers dat.

De **milieukwaliteit** in Rotterdam is onder de maat. Dat heeft ernstige gevolgen voor de gezondheid van alle Rotterdammers. Er zijn grote verschillen in levensverwachting tussen armere en rijkere wijken. GroenLinks vindt dat de **gezondheid** van de Rotterdammers voorop moet staan. Dit betekent dat de normen, voor **luchtkwaliteit, geluid, waterkwaliteit of veiligheid**, niet

“GroenLinks accepteert niet dat de groei van de stad ten koste gaat van natuurgebieden, parken, volkstuinen en ander groen.”

het eind van de discussie zijn, maar het begin. Regelmatige **inspectie** van risicobedrijven helpt de gezondheid en de veiligheid te waarborgen. Gezond voedsel moet bereikbaar zijn voor alle Rotterdammers. We stimuleren kansen voor het verbouwen van gezond, milieuvriendelijk en lokaal voedsel.

GroenLinks accepteert niet dat de groei van de stad ten koste gaat van **natuurgebieden, parken, volkstuinen** en ander groen. Onze stad moet duurzaam klimaatbestendig zijn ingericht. Huisdieren en in het wild levende dieren verdienen een prettige leefomgeving in de stad. De basis daarvoor is een goede Rotterdamse ecologische- en groenstructuur. De natuurwaarde en het recreatief gebruik van Nieuwe Maas, Rotte en Schie moeten verder worden versterkt.

Een goede **waterhuishouding** is belangrijk voor Rotterdam. Daar is werk te doen. De stad is niet voldoende voorbereid op de effecten van verhoogde temperatuur, heviger regen en andere gevolgen van de klimaatverandering. Bodemdaling versterkt die effecten. Rotterdam heeft te veel versteende straten en pleinen. **Vergroenen** zorgt dat regenwater beter weg kan. Zo bouwen we een stad die duurzaam voorbereid is op **klimaatverandering**.

GroenLinks vindt dat iedere inwoner van Rotterdam **recht heeft op een passende woning, betaalbaar en energiezuinig**. Dat is nu niet zo. Er zijn lange wachtlijsten in de sociale huursector. Voor starters en

huurders is het lastig een woning te kopen. Uit veel woningen lekt energie weg. Daar zijn prima oplossingen voor. GroenLinks wil bestaande woningen verduurzamen en heldere aanvullende eisen stellen aan nieuwbouw.

2.1 CIRCULAIRE STAD

2.1.1 Actieve rol gemeente

Duurzaamheidsvisie kernbeleid: De gemeente voert de regie over de omslag van fossiel naar duurzaam op basis van een duurzaamheidsvisie met heldere keuzes en onderbouwing. In de havenvisie en het ecologisch structuurplan worden de keuzes uitgewerkt tot beleid.

Oprichting Rotterdam Circulair

Centrum: Er komt een Rotterdams Circulair Centrum waar bewoners en bedrijven terecht kunnen met vragen en plannen, voor het uitwisselen van ideeën, ontmoeting, advies, hulp bij bureaucratische hobbels en financieringsondersteuning. Innovatieve bedrijven worden gestimuleerd.

Actief aandeelhouderschap: De gemeente neemt een actievere positie in als aandeelhouder in het Havenbedrijf en in Eneco om de duurzame transitie te bevorderen. Deze aandelen worden niet verkocht.

Openbare gebouwen beschikbaar voor

zonnepanelen: De daken van openbare gebouwen worden beschikbaar gesteld voor Rotterdammers om te investeren in zonnepanelen. Coöperatie Blijstroom is een goed voorbeeld van zo'n initiatief.

Naar energieopslag en een slim

energienetwerk: Rotterdam initieert, stimuleert en participeert in onderzoek naar de mogelijkheden voor opslag van duurzame energie en de ontwikkeling van een slim energienetwerk.

Heldere regels, efficiënte vergunning-

verlening: Innovatie gedijt het best bij ruimte voor initiatieven en ondernemers, bij duidelijke regels, heldere eisen en korte doorlooptijden. GroenLinks wil dat de gemeente die randvoorwaarden realiseert.

2.1.2 Duurzame economie

Schone werkgelegenheid: De gemeente voert actief beleid om schone arbeidsintensieve industrie, zoals de duurzame maritieme sector en green offshore, naar de Rotterdamse haven te halen.

Duurzaam vestigingsbeleid: Rotterdam stuurt in het vestigingsbeleid op de groei van duurzame bedrijvigheid en de afbouw van fossiel.

Gronduitgifte past in duurzaamheidsvisie: Alle nieuwe grond in de haven en op bedrijventerreinen wordt enkel beschikbaar gesteld aan bedrijven die passen binnen deze nieuwe duurzame visie op de Rotterdamse haven. Havenuitbreidingen vinden alleen plaats voor duurzame bedrijvigheid.

2.1.3 Duurzame energie

Kolencentrales snel sluiten: Kolenstook geeft veel CO₂-uitstoot en is daarmee de belangrijkste oorzaak van klimaatverandering. Daarom sluiten we de kolencentrales op de Maasvlakte.

Zonnecentrales langs snelwegen: Langs alle snelwegen maken we ruimte voor de aanleg van zonnecentrales.

Haven energieneutraal in 2030: Bedrijven in de haven gaan voor 2030 energieneutraal werken, onder andere door

onderling en met de gemeente afspraken te maken over warmteopslag en energieretugwinning.

Restwarmte lokaal hergebruiken: Restwarmte is verspilling van energie. Die beperken we zoveel mogelijk. Restwarmte die niet vermeden kan worden gebruiken we in kleine lokale warmtenetwerken. Warmte lozen in water en lucht wordt bestreden.

Meer ruimte voor windenergie: Rotterdam versnelt de groei van windenergie door ruimte te maken voor windturbines, in het havengebied en voor de Rotterdamse kust.

Schoon en duurzaam vervoer: Alle metro's en trams gebruiken groene stroom. Taxi's en bussen gaan elektrisch of op waterstof rijden net als alle voertuigen van de gemeente.

2.1.4 Afval en grondstoffen

Afval scheiden aan de bron: Afval scheiden aan de bron en afval verminderen worden beloond door gedifferentieerde afvalstoffenheffing. Scheiden zorgt voor lagere kosten, Rotterdammers zien dat terug in een lagere milieuheffing.

Makkelijker afval scheiden: GFT-afval wordt in heel Rotterdam gescheiden ingezameld. Dat maken we makkelijker, net als het inzamelen van plastic, zodat Rotterdammers afval dicht bij huis gescheiden kunnen inleveren.

Huishoudelijk afvalwater: Uit afvalwater kunnen we allerlei voedingsstoffen en fosfaten terugwinnen. De gemeente faciliteert en stimuleert dat proces.

Afval is grondstof: Het ingezameld afval wordt gebruikt voor recycling en compostering. De reststromen verbranden we doeltreffend en schoon waardoor we energie opwekken.

“Het netwerk van fietssnelwegen wordt uitgebreid en de fietssnelwegen worden tot het centrum van de stad doorgetrokken.”

2.2 STAD IN SAMENHANG

2.2.1 Ruimte voor Rotterdammers

Prettige buurten: De gemeente ondersteunt lokale initiatieven als parklets, autovrije zondagen, leefstraten en experimenten met (tijdelijke) herinrichtingen van straten. Alle wijken voldoen aan de norm van Jantje Beton voor buitenspelen. De 30 km-zones worden uitgebreid.

Veilig naar school: Er komen 100 kindlinten: veilige fiets- en wandelroutes naar scholen. De directe omgeving van scholen wordt autovrij ingericht. Fietsen of lopen moet de meest comfortabele optie worden.

Infrastructuur voor schoon verkeer: Er komt een brug voor fietsers en voetgangers tussen Katendrecht en Charlois. De Maastunnel en 's Gravendijkwal wordt gereserveerd voor OV. De Coolsingel, Meent en Witte de Withstraat worden autovrij als eerste stap naar een autoluw centrum. Er komen meer fietsstraten. Bij verkeerslichten is de volgorde: eerst voetganger en fietser, dan OV, en dan autoverkeer.

Van autoparkeernorm naar mobiliteitsnorm: In heel Rotterdam wordt betaald parkeren ingevoerd. De tarieven voor parkeren en vergunningen worden verhoogd naar marktconform niveau. De autoparkeernorm wordt vervangen door een mobiliteitsnorm waarin fiets, deelauto, OV en eigen auto wordt meegewogen.

Aandacht voor historie: Rotterdam heeft aandacht voor de gelaagdheid en de geschiedenis van de stad door behoud van cultuurhistorisch erfgoed en zorg voor

monumenten. Zo stimuleert en faciliteert de gemeente de verdere ontwikkeling van de Hofbogen in samenspraak met de wijk. Het monument ter nagedachtenis van Pierre Bayle wordt afgemaakt.

Verdichten gebeurt groen: Het binnenstedelijk gebied wordt verder verdicht om aantasting van parken en omliggend groen te voorkomen. De gemeente neemt de regie in de uitgifte van ontwikkellocaties. Bestaande en braakliggende kavels en in onbruik geraakte havengebieden worden eerst benut. We stimuleren (tijdelijk) gebruik van braakliggende (bouw)terreinen als groene wijktuinen door betrokken bewoners.

Kantoren worden woningen: De gemeente zorgt voor vlotte vergunningverlening en ondersteuning bij herontwikkeling van kantoorgebouwen voor woningbouw. Het onbenutte water van oude havenbekkens biedt ruimte voor drijvend bouwen.

Rotterdam ondergronds: De gemeente houdt rekening met ondergrondse drukte en aantasting van functies van de openbare ruimte, zodat andere ontwikkelingen niet belemmerd worden en de mogelijkheden zoals energieopwekking eerlijk worden verdeeld.

2.2.2 Fietsen

Betere fietspaden: Fietspaden worden breed genoeg, van rood gerecycled asfalt, met ruime bochten en voorrang op rotondes. Alle fietspaden langs de hoofdroutes in het centrum worden tweerichtingsfietspaden aan weerszijden van de straat.

Meer fietsroutes: Het netwerk van fiets-snelwegen wordt uitgebreid en de fiets-snelwegen worden tot het centrum van de stad doorgetrokken. Er worden ook fietsroutes gescheiden van de hoofdwegen aangelegd. Alle fietspaden worden scootervrij.

Meer fietsenstallingen: Rotterdam krijgt buurtstallingen, mobiele fietsenstallingen bij evenementen en gratis bewaakte fietsenstallingen. De politie geeft hogere prioriteit aan de aanpak van fietsendiefstal.

Betere aansluiting fiets-OV: Bij treinstations komen meer fietsstallingsmogelijkheden. Deelfietssystemen worden verder uitgebreid. Bij alle metrostations komen ov-fietsen te staan.

Fietsdoorstroming: Verkeerslichten worden afgesteld volgens het principe: eerst voetganger en fietser, dan OV, en dan pas de auto.

2.2.3 Openbaar vervoer

Meer OV in de stad: In de spits gaat de frequentie van metro's en trams omhoog. De metro gaat vrijdag en zaterdagnacht heel de nacht doorrijden. De frequentie van de nachtbus gaat omhoog.

En er komen nieuwe lijnen:

- Een metroringlijn door de gebieden Kralingen, IJsselmonde, Feijenoord, Charlois, Delfshaven, Overschie en Hillegersberg
- Tram en bus op Zuid worden uitgebreid
- Er komt een elektrische waterbus tussen Rozenburg, Vlaardingen, Schiedam, Rotterdam en Capelle aan den IJssel

OV blijft betaalbaar: De ov-tarieven worden de komende vier jaar niet verhoogd. Losse kaartjes worden in prijs verlaagd. De prijs van de nachtbus gaat omlaag.

Overstappen buiten de stad: Er komen meer P+R-plekken om uit de auto in snel openbaar vervoer te stappen. Voor goederen komen er overslagplaatsen met aansluiting op schone stadsdistributie.

Toegankelijkheid: Voor ouderen en toeristen wordt het gebruik van het ov gemakkelijker gemaakt. We zorgen voor eenvoudige en duidelijke verwijzingsborden. Ook voor gehandicapten wordt de toegankelijkheid geoptimaliseerd.

2.3 GEZONDE STAD

2.3.1 Actieve rol gemeente

Schoon inkopen: Bij de vergunningverlening, concessieverlening en inkoop wordt de voorkeur gegeven aan vervoersdiensten en bedrijven die maatregelen nemen ter verbetering van de luchtkwaliteit in de stad.

Aanpak van milieudelicten: Risicobedrijven worden strenger gecontroleerd. Bedrijven die vaak een milieu- of veiligheids-overtreding begaan moeten worden gesloten. Er komt strenger toezicht op emissies door bedrijven, lozingen van giftige gassen en stankoverlast. Rotterdam krijgt weer een milieuteam dat illegale lozingen, het dumpen van chemisch afval en andere milieudelicten opspoorde.

Bestrijding van luchtvervuiling: De gemeente ontwikkelt ambitieus beleid om de uitstoot van ultrafijnstof terug te dringen. De gemeente zet zich actief in om burgermeetnetwerken te ondersteunen.

2.3.2 Minder vervuiling

Milieuzone uitbreiden: De milieuzone wordt verder uitgebreid naar Zuid en buiten de ring. We weren alle dieselauto's en niet-elektrische brommers en scooters.

Schone schepen en generatoren: Walstroom wordt verplicht voor alle schepen. Generatoren op fossiele brandstoffen worden verboden. De schoonste categorie schepen krijgt korting op het havengeld.

Minder vliegverkeer: Voor uitbreiding van RTHA is geen plaats. De geluidsoverlast en het aantal nachtvluchten wordt teruggedrongen.

“Juist in een grote stad moet er te allen tijde rekening worden gehouden met opgroeiende kinderen en jongeren. Ruimte om te spelen (en ontdekken) is hiermee onlosmakelijk verbonden.”

Minder houtstook: De gemeente geeft voorlichting over de gevolgen van houtstook. Via het bouwbesluit worden open haarden en houtkachels in nieuwbouwwoningen voorkomen. Barbecueën op gas of elektriciteit wordt gestimuleerd.

Elektrische auto's: We stimuleren het gebruik van elektrische auto's en het gebruik van (elektrische) autodeelinitiatieven.

2.3.3 Gezondere Rotterdammers

Gezonde voeding: De gemeente stimuleert buurtinitiatieven en projecten op scholen rond gezonde voeding. Natuurlijk gaan we voedselverspilling tegen.

Gezonde scholen: Schoolgebouwen in gemeentelijk eigendom worden verduurzaamd. Daarbij staat het binnenklimaat centraal. Achterstallig onderhoud wordt weggewerkt. Sport op school wordt gestimuleerd, het schoolzwemmen wordt op alle Rotterdamse scholen (opnieuw) ingevoerd.

Ruimte voor sport: Schoolsportverenigingen bieden leerlingen de mogelijkheid na schooltijd onder begeleiding te sporten. Het aantal sportveldjes in wijken wordt uitgebreid. Bestaande sportaccommodaties worden niet opgeofferd aan woningbouw of bedrijventerreinen.

Sport voor iedereen: De gemeente verleent geen financiële steun aan bouw of renovatie van voetbalstadions maar besteedt dit geld aan breedtesport. Rotterdam blijft actief in de verbinding van grootschalige topsportevenementen met kleinschalige wijkinitiatieven.

Spelen: Juist in een grote stad moet er te allen tijde rekening worden gehouden met opgroeiende kinderen en jongeren. Ruimte om te spelen (en ontdekken) is hiermee onlosmakelijk verbonden. Speeltuinen en speelplekken in de stad blijven (financieel) ondersteund door de gemeente en kunnen daardoor blijven bijdragen aan een gezonde lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van onze kinderen en jongeren. Bij (her)inrichtingsplannen wordt 'ruimte om te spelen' een vast onderdeel in de plan- en besluitvorming.

2.4 NATUURLIJKE STAD

2.4.1 Water

Klimaatbestendiger stad: Hittestress en het gebrek aan waterberging pakken we aan door meer groen, waterdoorlatende bestrating, (ondergrondse) waterberging en open water. Groene daken, groene schoolpleinen en waterpleinen zijn daar voorbeelden van.

Waterkwaliteit omhoog: Bij (her)ontwikkeling of rioolvervanging worden waar mogelijk afvalwater en hemelwater van elkaar losgekoppeld. Vuilwateroverstort op singels wordt vermeden. Regentonnen worden gestimuleerd. Het gebruik van chemicaliën om bijvoorbeeld overlast van blauwalg in zwembadwater te voorkomen wordt gestaakt. De waterkwaliteit en biodiversiteit van de Rotte worden verbeterd, bijvoorbeeld door het uitvoeren van maatregelen uit het Toekomstperspectief Binnenstedelijke Rotte.

Fundering samen aanpakken:

De gemeente ondersteunt bewoners met funderingsproblemen met advies en financieringsondersteuning.

We onderzoeken de mogelijkheden om dit ook te doen bij riooloverlast na rioolvervangings. Bij rioolvervangings wordt zo mogelijk voorrang gegeven aan de risicogebieden om funderingsproblemen te voorkomen. Gemeente en het waterschap ontwikkelen samen met bewoners de aanpak van wateroverlast en grondwaterproblemen.

2.4.2 Groen

Ecologische stadsstructuur: Onderdeel van de duurzaamheidsvisie wordt een ecologisch structuurplan met een stedelijke groenstructuur. Waardevolle groene plekken worden verbonden naar voorbeeld van het Essenburgpark en de Groene Connectie. De groenstructuur is voor voetgangers en fietsers goed toegankelijk. We stimuleren de aanleg natuurvriendelijke oevers en bermen.

Groenmakelaar steunt initiatieven: De gemeente stelt een Groenmakelaar aan die initiatiefnemers ondersteunt hun groene ideeën te realiseren over de verschillende gemeentelijke diensten heen.

Bestaand groen blijft groen: We zijn zuinig op ons groen. Als het echt niet anders kan compenseren we met groen van minstens vergelijkbare kwaliteit en grootte. Bij infrastructurele projecten, rioolprojecten en herinrichting wordt rekening gehouden met de bestaande bomen en groenstructuur en wordt overlegd met de bewoners. De groene grenzen van de stad bebouwen we niet.

Herplantplicht: Voor de gemeente, nutsdiensten/corporaties en andere (semi) overheidsdiensten geldt -boom voor boom- een herplantplicht. Te verwijderen bomen op openbaar en particulier terrein worden gemarkeerd en er geldt informatieplicht aan omwonenden.

Groen goed onderhouden: De gemeente voorkomt achterstallig onderhoud van bos, plantsoen en groenstroken en voorkomt daarmee rigoureuze kap- en

snoeiwoede. De gemeente ondersteunt zelfbeheer van openbaar groen door bewoners.

Minder verstening: De gemeente gaat de verstening tegen met voorlichting, samenwerking met corporaties en VVE's, en via de hoogte van de rioolheffing. Er komt een stimuleringsmaatregel voor het vervangen van schuttingen door heggen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door groenstroken te verbreden en meer heggen aan te leggen.

2.4.3 Dieren

Biodiversiteit: De stedelijke ecologische structuur zorgt voor een rijke stedelijke biodiversiteit. Door een slimme soortkeuze worden planten en bomen in het stedelijk groen aantrekkelijker voor vogels, bijen, vlinders, vleermuizen en andere dieren. Rotterdam krijgt zoveel mogelijk natuurlijke bermen en -veldjes, met ecologisch maaibeheer.

Dierenwelzijn:

Rotterdam voert een jaarlijkse dierenwelzijnsmonitor in zodat de effecten van het gemeentelijk beleid op stadsnatuur, dierenwelzijn en biodiversiteit in kaart worden gebracht. Overlast van ratten, meeuwen, duiven en andere dieren wordt op diervriendelijke wijze bestreden. Het aantal gemeentelijke duiventillen wordt uitgebreid. In parken met vleermuiskolonies en langs belangrijke groenstructuren wordt indien mogelijk gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.

Evenementen: De gemeente is zeer terughoudend met het toestaan van evenementen met dieren, en stelt hier strikte voorwaarden aan. Het dierenwelzijn dient gewaarborgd te zijn. Er komt een gemeentelijke Gedragscode Natuurbescherming voor evenementen in openbaar groen.

Vogelvriendelijke stad: Nieuwe gebouwen worden natuurinclusief gebouwd, met ruimte voor bijvoorbeeld mussen, zwaluwen en vleermuizen.

“De plannen van de huidige woonvisie voor de sloop of verkoop van 20.000 sociale woningen worden teruggedraaid.”

Voor watervogels maken we broedplekken en natuurlijke oevers.

2.5 DUURZAAM WONEN

2.5.1 Actieve rol gemeente

Gevarieerde buurten: In alle wijken en in alle woningbouwprojecten wordt gestuurd op meer woondifferentiatie. De Rotterdamwet, die de stad ontoegankelijk maakt voor wie het minder heeft, wordt afgeschaft.

Aangepast wonen: Rotterdam maakt het mogelijk dat mensen die dat zelf willen zo lang mogelijk in hun eigen woning blijven wonen, ook als dit aanpassingen van de woning vraagt.

Plattedakenplan: Bij aanvraag van een bouwvergunning wordt een plattedakenplan gevraagd. Zo stimuleren we groene daken, stadslandbouw, zonnepanelen en waterberging op het dak.

Kwalitatieve hoogbouw: Nieuw geplande hoogbouw voldoet in Rotterdam aan allerhoogste eisen. Dat geldt voor duurzaamheid, brandveiligheid, inpassing, architectuur in de omgeving, bezonning en windhinder. De plint, de begane grond, wordt gebruikt voor hoogwaardige en aangename verblijfsruimte op straatniveau. In dichtbebouwde gebieden is voldoende openbare groene verblijfsruimte beschikbaar.

2.5.2 Alle Rotterdammers kunnen goed wonen

Alleen slopen voor herbouwen: De plannen van de huidige woonvisie voor de sloop of verkoop van 20.000 sociale woningen worden teruggedraaid. Sloop mag alleen als er voor de bewoners voldoende

geschikte en financieel passende woningen zijn of komen.

Bouwen naar behoefte: De gemeente inventariseert wat de woonbehoefte is van haar inwoners en doet dat niet alleen op inkomen, maar ook op doelgroepen zoals zorgbehoevenden, studenten, ouderen, alleenstaanden en families. Met woningcorporaties, projectontwikkelaars en omliggende gemeentes worden goede afspraken gemaakt om aan de woonbehoeften te voldoen.

Wachlijsten voor huurwoningen worden teruggedrongen tot maximaal 1 jaar.

Leegstand bestrijden: Eigenaren moeten eerder worden gedwongen mee te werken aan hergebruik van hun pand. Er komt een leegstandsregister. Herbestemming voor woningbouw wordt vergemakkelijkt. Wanneer leegstaande panden door tijdelijk maatschappelijk gebruik in waarde stijgen, moet de waardeverhoging ook ten goede komen aan de vrijwilligers die tijd en energie hebben geïnvesteerd.

2.5.3 Wonen kan veel duurzamer

Bestaande woningen zuiniger: In Rotterdam treffen we ambitieuzere maatregelen dan die in de Parijse klimaatafspraken zijn vastgelegd. De 70.000 meest onzuinige woningen worden geïsoleerd. We maken afspraken met corporaties om huurwoningen zuiniger te maken zodat huurders profiteren. We ondersteunen VVE's en particuliere eigenaren. Samen met de netbeheerder Stedin zorgen we er voor dat alle woninggrepen in de woning zo veel mogelijk voorbereiden op het aardgasloos maken van de stad.

Duurzame nieuwe woningen: Nieuwe woningen worden tenminste energieneutraal gebouwd. Bij het bouwen worden zoveel mogelijk duurzame materialen gebruikt. In nieuwe woonwijken komt geen aardgasaansluiting. Waar mogelijk stimuleren we het gebruik van geothermie en warmtepompen.

Groene verdichting: We zetten de verdichting van Rotterdam door met behoud van kwalitatief groen en aandacht voor verlevendiging van de stad. Dus we bouwen niet in parken op sportvelden of volkstuincomplexen.

3 OPEN ROTTERDAM

In Rotterdam mag je zijn wie je bent. Ongeacht waar je vandaan komt, waar je in gelooft of van wie je houdt. We streven naar emancipatie en werken aan **gelijke kansen voor iedereen**. Verschillen in cultuur, achtergrond of geloof zijn voor GroenLinks geen probleem maar een drijvende kracht voor zowel economische als creatieve en culturele ontwikkelingen. Met al onze verschillen maken we Rotterdam. **We delen democratie en rechtsstaat.** Daarom bestrijden we intolerantie. En daarom is Rotterdam hartelijk voor mensen in nood.

Rotterdam trekt hoogopgeleiden en jonge gezinnen. Dit kan een wijk vooruit helpen, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. Er is actief beleid van de gemeente voor nodig om te voorkomen dat ongelijkheid en uitsluiting toenemen. Er mogen geen goedkope woningen gesloopt worden zolang er nog mensen op zoek zijn naar woonruimte. In het Rotterdam van GroenLinks krijgen bewoners **de ruimte om eigen initiatieven te ontwikkelen**. Bij gemeentelijke plannen worden bewoners altijd betrokken.

De gemeentelijke dienstverlening is voor veel mensen ingewikkeld. Rotterdammers moeten steeds verder reizen en steeds langer wachten. Ook voor simpele zaken zoals het aanvragen van een paspoort of het aangeven van de geboorte van een kind. GroenLinks wil betere **toegankelijkheid** en bereikbaarheid van gemeentelijke medewerkers, informatie en **dienstverlening op wijkniveau**.

Kunst en cultuur hebben een grote waarde voor onze maatschappij. Ze vormen de creatieve **tegenhanger** van economisme en **verruwing** van het **maatschappelijk debat**. Er is te veel bezuinigd.

Wijkgebouwen en lokale cultuurcentra zijn of worden gesloten, terwijl er niet goed is nagedacht over alternatieven. Er is behoefte aan een goede culturele basisinfrastructuur en aan continuïteit. Dat heeft direct effect op de gezondheid, productiviteit, integratie, sociale samenhang en aantrekkelijkheid van een wijk. Daarom is een investering in kunst en cultuur essentieel voor ontwikkeling van onze stad.

GroenLinks wil een veilige stad voor iedereen. We staan een veiligheidsbeleid voor dat zich laat kenmerken door een preventief en effectief karakter. Aandacht voor sociale samenhang en een schone buurt zijn daarbij net zo belangrijk als adequate handhaving.

GroenLinks bevordert **vertrouwen en veiligheid**. We leggen focus op het voorkomen van criminaliteit in de persoonlijke levenssfeer: huiselijk geweld, zedenmisdrijven, diefstal, inbraken en vandalisme. Ook hier willen we de menselijke maat terug. **Wijkagenten** zijn voor ons de spil van het veiligheidsbeleid. Preventie en voorkomen van herhaling krijgen de ruimte. De politie bestaat voor GroenLinks uit mensen die ons vertrouwen waard zijn en

“We stimuleren de dialoogcultuur in onze stad, faciliteren debatcentra en gaan zelf graag het gesprek aan. Omdat we liever praten dan schreeuwen.”

bij wie het geweldsmonopolie in goede handen is. Discriminatie is bij het uitvoeren van handhavende taken is onacceptabel.

GroenLinks maakt zich sterk voor het **beschermen** van **privacy**. Binnen de gemeente worden daar heldere afspraken over gemaakt. De **gemeente** maakt **transparant** wat zij, waarom, registreert en brengt bewoners en bedrijven daarvan op de hoogte.

GroenLinks staat voor een **open, ontspannen en bruisende stad**. De stad is van en voor alle Rotterdammers. Dat is een **stevige uitdaging**. Want wie profiteert er van de ontwikkelingen in de stad? De kracht van de stad is de diversiteit en de ruimte voor eigen beleving, in religieus en cultureel perspectief. **Op die kracht wil GroenLinks verder bouwen.**

3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT

3.1.1 De stad is van iedereen

Diversiteit in de stad: Rotterdam is een open stad. We voeren actief beleid op diversiteit, emancipatie en acceptatie. Organisaties die zich daarmee bezighouden krijgen steun.

Een stad voor jong en oud: De gemeente Rotterdam ondersteunt initiatieven die jongeren en ouderen met elkaar verbindt.

Shelter City: Rotterdam wordt een ‘Shelter City’. Shelter Cities bieden tijdelijke opvang aan mensen die in de problemen komen omdat ze mensenrechten-schendingen in hun eigen land bestrijden.

3.1.2 Tegen discriminatie

Godsdienstvrijheid: In Rotterdam mag iedereen geloven wat hij of zij wil. Vrijheid van godsdienst geldt ook voor de bouw van gebedshuizen. We staan in voor de veiligheid van de bezoekers van deze gebouwen.

De dialoog aangaan: We stimuleren de dialoogcultuur in onze stad, faciliteren debatcentra en gaan zelf graag het gesprek aan. Omdat we liever praten dan schreeuwen.

Antidiscriminatiebeleid: Rotterdam toetst het antidiscriminatiebeleid elke vier jaar. Werkgevers bestrijden samen met de gemeente discriminatie op de werkvloer in het Rotterdams Platform Arbeidsdiscriminatie.

3.1.3 LHBTI's

Hulpverlening: Specifieke hulpverlening voor LHBTI's blijft nodig. We draaien de bezuinigingen terug en zorgen dat deze groep weet waar ze voor hulp aan kunnen kloppen.

Voorlichting: Alle Rotterdamse kinderen worden op school voorgelicht. Er wordt gericht aandacht besteed aan LHBTI's.

Homo ambassadeurs: Rotterdam werft nieuwe homo-ambassadeurs om homoseksualiteit bespreekbaar maken op onder meer scholen en sportclubs.

Gay Rotterdam: Rotterdam trekt veel toeristen, we vinden het belangrijk dat de stadspromotie gay-friendly is.

Roze Loper: In woon-zorgcomplexen zijn roze ouderen natuurlijk welkom. Daarom bevorderen we dat Rotterdamse zorginstellingen zich aansluiten bij de roze loper.

3.1.4 Nieuwkomers en vluchtelingen
Humaan beleid voor vluchtelingen: Statushouders die zich in de stad vestigen worden tenminste een jaar lang na aankomst intensief begeleid. Ze zijn Rotterdammer vanaf de dag van aankomst. Nieuwkomers maken een snelle start. De leren de taal, gaan studeren en zo snel mogelijk aan het werk.

Bed, bad, brood: Ongedocumenteerden worden opgevangen in Rotterdam. Behalve bed, bad en brood krijgen zij begeleiding aangeboden. Rotterdam werkt niet mee aan het opleggen van vreemdelingendetentie. Het detentiecentrum op Rotterdam Airport wordt niet langer gebruikt voor het opsluiten van ongedocumenteerden.

3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER!

3.2.1 Het begint in de wijk

Wijkaanpak: Er komt meer experimenteerterruimte in de stad voor een gezamenlijke wijkaanpak in co-creatie van bewoners en gemeente.

Wijkbegroting: GroenLinks wil dat bewoners jaarlijks in samenwerking met de gemeente een wijkbegroting opstellen. In deze wijkbegroting wordt bepaald welk budget wordt ingezet voor de sociale ondersteuning en de inrichting van buitenruimte.

Bewoners betrokken: Bewoners geven de ontwikkeling van plannen mede vorm. Dit geldt voor de inrichting van de wijk, zorg en welzijn en de inzet van politie en stadswacht.

Buurthuizen: Buurthuizen, wijkhuiskamers, verenigingsruimtes en ontmoetingsruimtes zijn nodig voor de uitvoering van ideeën en activiteiten. Gemeentelijke

panden met een wijkfunctie mogen pas verkocht of verhuurd worden als vast staat dat in de rest van de wijk voldoende plek is voor alle buurtactiviteiten.

3.2.2 De stad geeft Rotterdammers de ruimte

Buurtinitiatieven: Er komt meer budget beschikbaar om initiatieven en ideeën van bewoners te realiseren. Barrières rondom regels en financiering nemen we weg.

Zelfbeheer: Wie zelf voor een stuk groen zorgt of een stuk van de stad wil vergroenen krijgt de ruimte en ondersteuning.

Right to challenge, Right to bid: Bewoners krijgen de gelegenheid aan te geven dat zij publieke taken willen overnemen van de gemeente en daarvoor gemeentelijk vastgoed tegen aangepaste tarieven willen huren of kopen.

3.2.3 De gemeente geeft het voorbeeld

Gebiedscommissies versterken: Lokale besluitvorming sluit beter aan op de wensen van de bewoners. Daarom wil GroenLinks sterke gebiedscommissies met goede gebiedsambtenaren. Bezuinigingen op gebiedsambtenaren worden teruggedraaid.

Dienstverlening van de gemeente verbeteren: GroenLinks wil voor elke Rotterdammer een stadswinkel in de buurt. De maximale wachttijd voor een afspraak is nooit meer dan drie dagen. Vraagwijzers en andere gemeentelijk loketten worden lokaal en naar behoefte georganiseerd. Het taalniveau van de gemeentelijke dienstverlening wordt eenvoudiger in teksten, regelingen, folders en brieven. Wie niet digitaal vaardig is, krijgt hulp.

Open overheid: De gemeente toont open en transparant per wijk welke besluiten er met welk geld worden genomen. De gemeente stelt deze informatie online beschikbaar. Rotterdammers krijgen de mogelijkheid eenvoudig input voor verbetering te leveren.

“Er wordt geïnvesteerd in jeugd- en jongerencultuur. Street art zien we als een verrijking.”

Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens: De gemeente maakt inzichtelijk welke persoonsgegevens geregistreerd worden, voor welke doeleinden, en met wie de gegevens gedeeld worden. Ook geeft de gemeente Rotterdam openheid over het gebruik van big data en profilering. De gemeenteraad krijgt de middelen om dit gebruik te toetsen.

Slimmer aanbesteden: Bij aanbestedingen en het verstrekken van subsidies wordt kwaliteit leidend. In alle contracten worden voorwaarden van goed werkgeverschap en wederkerigheid aan de stad opgenomen.

Agendavorming van onderop: Het beleid in Rotterdam wordt nu nog vaak centraal en stedelijk vastgesteld. GroenLinks wil dat er meer ruimte komt voor beleid van onderop en maatwerk in de gebieden. Oplossingen uit buurten, wijken en gebieden worden medebepalend voor de stedelijke agenda. De centrale diensten dienen snel en in onderlinge samenhang in te spelen op de vragen die vanuit de gebieden worden geformuleerd.

3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN

3.3.1 Ruimte voor kunst

Meer ruimte voor kunst en cultuur: Rotterdam heeft behoefte aan een sterke culturele infrastructuur, ook op wijkniveau. De gemeente faciliteert ontmoetingsplaatsen waar Rotterdammers kunst kunnen maken of ervan genieten.

Ruimte voor kunstenaars: Rotterdam kiest ervoor om een deel van haar maatschappelijk vastgoed definitief beschikbaar te stellen voor kunstenaars.

Een goede spreiding van deze locaties over de stad is daarbij essentieel.

Kunst in de openbare ruimte: Rotterdam stimuleert kunst in de openbare ruimte. De 1%-regeling (artistieke verfraaiing) bij nieuwbouw wordt weer toegepast.

Media: Rotterdam stelt weer een filmfonds in. Producties van lokale TV en jongerenradio worden gestimuleerd.

3.3.2 Cultuur voor iedereen

Amateurkunst: Rotterdam helpt culturele verenigingen door oefenruimtes en podia in stand te houden en betaalbaar te maken. Cultuurscouts houden een centrale rol in het ontwikkelen van culturele initiatieven in de wijken.

Jeugd- en jongerencultuur: Rotterdam is een jonge stad. Er wordt geïnvesteerd in jeugd- en jongerencultuur. Street art zien we als een verrijking.

Toegankelijkheid voor ouderen: Culturele instellingen worden gestimuleerd een passend aanbod voor ouderen te ontwikkelen. Rotterdam stimuleert senioren om mee te doen aan culturele activiteiten in de stad.

Cultuureducatie: Op elke school krijgen leerlingen de mogelijkheid voor kunst- en cultuurbeoefening en les.

Bibliotheken: Iedere Rotterdammer heeft recht op een bibliotheek in de buurt.

3.3.3 Cultuur verbindt

Divers uitgaansaanbod: Bij een bruisende stad hoort bruisende horeca waar voor ieder wat wils is. In het centrum komen vrije openingstijden.

Festivals en evenementen: De gemeente blijft grootschalige festivals en evenementen met kleinschalige wijkinitiatieven verbinden. Organisatoren van festivals en evenementen in parken zorgen dat de natuur niet beschadigd wordt. We verduurzamen de stedelijke festival kalender.

Kleine instellingen: Kleine instellingen hebben een belangrijke toegevoegde waarde voor de culturele infrastructuur en worden daarom ondersteund.

Toerisme: Dat Rotterdam populair is, verbaast ons niet, we zetten in op een plan voor het beheersen van de groei van het toerisme. Zo scheppen we duidelijkheid voor alle partijen. We reguleren de particuliere verhuur aan toeristen. We streven naar een breed aanbod aan activiteiten gericht op een diverse groep bezoekers en het spreiden van infrastructuur voor toeristen over de hele stad.

3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE

3.4.1 Veiligheid doen we samen Rotterdamers denken

mee: Rotterdamers wordt gevraagd om mee te denken over het veiligheidsbeleid. Dat organiseren we doeltreffend en laagdrempelig bijvoorbeeld via Buurt Bestuurt. Meedoen kan ook. De inzet van buurtouders is er een mooi voorbeeld van.

Samenwerking in het maatschappelijke veld: Gemeente en politie werken meer en beter samen met maatschappelijke organisaties. Samen met bewoners ontwikkelen ze plannen voor een schone en veilige wijk.

De wijkagent is de spil: Er komen meer wijkagenten die in nauw contact staan met bewoners, ondernemers en professionals in de wijken. Samen pakken ze problemen lokaal aan.

Stadswachten zijn gast-

heer: Stadswachten worden niet bewaard. Ze zijn de gastheren en gastvrouwen van de stad. Bij toezicht en handhaving beperken ze zich tot hun kerntaken.

3.4.2 Voorkomen is beter

Preventie werkt: Preventie werkt beter dan repressie. Het zero-tolerancebeleid wordt daarom afgeschaft. De samenscholingsverboden voor jongeren, het gebruik van mosquito's en avondklokken voor jongeren worden afgeschaft.

Minder cameratoezicht: Er komt een einde aan de wildgroei van camera's in de openbare ruimte. Cameratoezicht wordt slechts zeer terughoudend ingezet en alleen daar waar het bewezen effectief is. Ook wordt het gebruik van de mobiele bodyscanner en van gezichtsherkenning-camera's beëindigd.

Jongeren betrekken bij de wijk: Jongeren worden actief betrokken bij de inrichting van de buitenruimte waar meer ruimte komt voor graffiti-muren en overdekte hangplaatsen.

Aandacht voor slachtoffers: Het wordt makkelijker om aangifte te doen. Er komt extra budget voor het sneller afhandelen van aangiftes. Slachtoffers van geweld en criminaliteit kunnen rekenen op begeleiding en opvang.

Slachtoffers ondersteunen: GroenLinks vindt het onaanvaardbaar als mensen uit hun buurt worden weggepest. De dader verhuist en het slachtoffer blijft. Niet andersom.

“Er komt een ontspannen en effectief drugsbeleid. De verkoop en productie van softdrugs wordt gereguleerd.”

3.4.3 Veiligheid is mensenwerk

Training voor hulpverleners:

Medewerkers van ov-bedrijven en gemeentelijk personeel krijgen meer training in de-escalerend optreden. We organiseren goede nazorg na incidenten.

Geen discriminatie: In Rotterdam wordt niet gecontroleerd op grond van uiterlijk. Aanhoudingen gebeuren op basis van concrete verdenkingen. De politie besteedt bij opleiding en training extra aandacht aan het voorkomen van discriminatie.

Voorkoming huiselijk geweld heeft prioriteit:

De aanpak ter voorkoming van huiselijk geweld, eengerelateerd geweld en kindermishandeling krijgt prioriteit.

Ontspannen drugsbeleid: Er komt een ontspannen en effectief drugsbeleid. De verkoop en productie van softdrugs wordt gereguleerd.

Reclassering werkt: We geloven in een tweede kans. De gemeente werkt samen met hulpverleningsinstanties om de terugkeer van ex-gedetineerden in de maatschappij goed voor te bereiden. Hierbinnen is ruimte voor experimenten en pilots.

Radicalisering voorkomen: We investeren in training voor eerstelijns professionals in het herkennen van signalen en risicofactoren. We bevorderen samenwerking met en tussen organisaties, verenigingen en andere instituties met speciale expertise op dit gebied.

3.4.4 Privacy

Meer privacy deskundigheid: De gemeente zet in op meer interne deskundigheid. Ambtenaren krijgen een cursus over wat de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) betekent voor het werk. De gemeente is voorbereid op de AVG die in 2018 van kracht wordt.

Digitale veiligheid vergroten: De gemeente investeert in cybersecurity en stelt eisen aan bedrijven en organisaties waarmee zij werkt. In alle processen van de gemeente wordt privacy by design toegepast, zodat altijd wordt gekeken of er niet meer gegevens worden verzameld dan nodig. Persoonsgegevens die door de gemeente worden verzameld worden veilig en niet buiten de EU opgeslagen.

INDEX

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	3
INLEIDING	4
1. EERLIJK ROTTERDAM	5
1.1 ONDERWIJS	6
1.1.1 Kansen voor alle leerlingen	6
Rotterdamse peuters zijn er vroeg bij	6
Kinderen zonder taalachterstand naar school	6
Ouderbetrokkenheid en ouderbijdrage	6
Passend onderwijs voor alle kinderen	6
Terugdringen schooluitval	6
Gezonde leerlingen	6
Gezonde gebouwen	6
Gezond onderwijsstelsel	6
1.1.2 Een goede basis	6
Rotterdam heeft de beste docenten	6
Innovatiebudget voor onderwijs	6
Extra lesuren	6
Gemengde scholen	6
Brede ontwikkeling	7
1.1.3 Middelbaar en hoger beroepsonderwijs	7
Rotterdam stimuleert doorleren	7
Mbo leidt vakmensen op	7
Iedere Rotterdammer een stageplek	7
Aanbod hoger onderwijs	7
Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt	7
1.2 WERK, INKOMEN EN ARBEIDSMARKT	7
1.2.1 Meer werk	7
Duurzame investeringen zorgen voor werkgelegenheid	7
Stimuleren werkgelegenheid	7
Extra werk voor praktisch opgeleiden	7
Tegengaan arbeidsmarktdiscriminatie	7
1.2.2 Meer kansen	8
Investeren in scholing	8
Aanpak jeugdwerkloosheid	8

Iedere Rotterdammer kan lezen en schrijven	8
Toegankelijke kinderopvang	8
Arbeidsondersteuning	8
Ondernemen vanuit de uitkering	8
Ruimte voor ondernemerschap	8
1.2.3 Een stevig vangnet	8
Vertrouw Rotterdammers	8
Ruimhartig bijstandsbeleid	8
Bijstand zonder bureaucratie	8
Geen repressie maar meedoen	9
Geen verplichte tegenprestatie	9
Compensatie mantelzorg en kostendelersnorm	9
Terughoudend boetebeleid	9
1.3 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING	9
1.3.1 Meedoen in Rotterdam	9
Armoedebestrijding heeft prioriteit	9
Kwijtschelding gemeentelijke lasten	9
Individuele inkomenstoeslag omhoog	9
Extra ondersteuning vrij besteedbaar	9
Meer geld voor noodgevallen	9
Bijzondere bijstand is een gift	9
Sport en cultuur voor kinderen in armoede	9
1.3.2 Erger voorkomen	9
Minima praktisch ondersteunen	9
Armoedeplatforms stimuleren	9
Meer hulp bij betalingsproblemen	10
Voorkomen van dakloosheid	10
Schuldproblemen	10
1.3.3 Problemen oplossen	10
Individuele begeleiding bij schulden	10
Betere schuldhulpverlening	10
Economische zelfstandigheid vergroten	10
1.4 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	10
1.4.1 Niemand slaapt op straat	10
In Rotterdam slaapt niemand op straat	10
Steun voor zwerfjongeren	10
Maatwerk in de opvang	10
Stedelijk wijkteam daklozen	10
Alle daklozen krijgen hulp	10
Geen effect op kostendelersnorm	11
1.4.2 Geestelijke gezondheidszorg	11
Investeren in vroegsignalering en preventie	11
Geen wachtlijst	11
Stabiliteit staat voorop	11
Steun voor mantelzorgers	11

1.4.3 Iedereen een veilige plek	11
Beschermd wonen	11
Spreiding opvanglocaties	11
Respect voor daklozen	11
Huiselijk, seksueel en eengerelateerd geweld aanpakken	11
Meldpunt Veilig Thuis bereikbaar	11
Voldoende opvang	11
1.5 ZORG EN ONDERSTEUNING	11
1.5.1 De mens centraal	11
Inkoop op menselijke maat	11
Kwaliteit van de zorg verbeteren	11
Van loketten naar mensen	12
1.5.2 Zorg voor iedereen	12
Samenwerking in de zorg	12
Weg met de wachtlijsten	12
Eenzaamheid tegengaan	12
Uitbreiding Rotterdampakket	12
1.5.3 Samen zorgen	12
Lokale initiatieven stimuleren	12
Wijk- én mensgericht werken	12
Mantelzorgers ondersteunen	12
Cliënten meer betrekken	12
2. GROEN ROTTERDAM	13
2.1 CIRCULAIRE STAD	14
2.1.1 Actieve rol gemeente	14
Duurzaamheidsvisie kern beleid	14
Oprichting Rotterdam Circulair Centrum	14
Actief aandeelhouderschap	14
Openbare gebouwen beschikbaar voor zonnepanelen	14
Naar energieopslag en een slim energienetwerk	15
Heldere regels, efficiënte vergunningverlening	15
2.1.2 Duurzame economie	15
Schone werkgelegenheid	15
Duurzaam vestigingsbeleid	15
Gronduitgifte past in duurzaamheidsvisie	15
2.1.3 Duurzame energie	15
Kolencentrales snel sluiten	15
Zonnecentrales langs snelwegen	15
Haven energieneutraal in 2030	15
Restwarmte lokaal hergebruiken	15
Meer ruimte voor windenergie	15
Schoon en duurzaam vervoer	15
2.1.4 Afval en grondstoffen	15
Afval scheiden aan de bron	15
Makkelijker afval scheiden	15
Huishoudelijk afvalwater	15
Afval is grondstof	15

2.2 STAD IN SAMENHANG	16
2.2.1 Ruimte voor Rotterdammers	16
Prettige buurten	16
Veilig naar school	16
Infrastructuur voor schoon verkeer	16
Van autoparkeernorm naar mobiliteitsnorm	16
Aandacht voor historie	16
Verdichten gebeurt groen	16
Kantoren worden woningen	16
Rotterdam ondergronds	16
2.2.2 Fietsen	16
Betere fietspaden	16
Meer fietsroutes	17
Meer fietsenstallingen	17
Betere aansluiting fiets-ov	17
Fietsdoorstroming	17
2.2.3 Openbaar vervoer	17
Meer OV in de stad	17
OV blijft betaalbaar	17
Overstappen buiten de stad	17
Toegankelijkheid	17
2.3 GEZONDE STAD	17
2.3.1 Actieve rol gemeente	17
Schoon inkopen	17
Aanpak van milieudelicten	17
Bestrijding van luchtvervuiling	17
2.3.2 Minder vervuiling	17
Milieuzone uitbreiden	17
Schone schepen en generatoren	17
Minder vliegverkeer	17
Minder houtstook	18
Elektrische auto's	18
2.3.3 Gezondere Rotterdammers	18
Gezonde voeding	18
Gezonde scholen	18
Ruimte voor sport	18
Sport voor iedereen	18
Spelen	18
2.4 NATUURLIJKE STAD	18
2.4.1 Water	18
Klimaatbestendiger stad	18
Waterkwaliteit omhoog	18
Fundering samen aanpakken	18
2.4.2 Groen	19
Ecologische stadsstructuur	19
Groenmakelaar steunt initiatieven	19
Bestaand groen, blijft groen	19

Herplantplicht	19
Groen goed onderhouden	19
Minder verstening	19
2.4.3 Dieren	19
Biodiversiteit	19
Dierenwelzijn in kaart	19
Evenementen	19
Vogelvriendelijke stad	19
2.5 DUURZAAM WONEN	20
2.5.1 Actieve rol gemeente	20
Gevarieerde buurten	20
Aangepast wonen	20
Plattedakenplan	20
Kwalitatieve hoogbouw	20
2.5.2 Alle Rotterdammers kunnen goed wonen	20
Alleen slopen voor herbouw	20
Bouwen naar behoefte	20
Leegstand bestrijden	20
2.5.3 Wonen kan veel duurzamer	20
Bestaande woningen zuiniger	20
Duurzame nieuwe woningen	21
Groene verdichting	21
3. OPEN ROTTERDAM	22
3.1 KRACHT DOOR DIVERSITEIT	23
3.1.1 De stad is van iedereen	23
Diversiteit in de stad	23
Een stad voor jong en oud	23
Shelter City	23
3.1.2 Tegen discriminatie	23
Godsdienstvrijheid	23
De dialoog aangaan	23
Antidiscriminatiebeleid	23
3.1.3 LHBTI's	23
Hulpverlening	23
Voorlichting	23
Homo ambassadeurs	23
Gay Rotterdam	23
Roze Loper	24
3.1.4 Nieuwkomers en vluchtelingen	24
Humaan beleid voor vluchtelingen	24
Bed, bad, brood	24

3.2 DE ROTTERDAMMER AAN HET ROER!	24
3.2.1 Het begint in de wijk	24
Wijkaanpak	24
Wijkbegroting	24
Bewoners betrokken	24
Buurthuizen	24
3.2.2 De stad geeft Rotterdammers de ruimte	24
Buurtinitiatieven	24
Zelfbeheer	24
Right to challenge, Right to Bid	24
3.2.3 De gemeente geeft het voorbeeld	24
Gebiedscommissies versterken	24
Dienstverlening van de gemeente verbeteren	24
Open overheid	24
Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens	25
Slimmer aanbesteden	25
Agendavorming van onderop	25
3.3 KUNST, CULTUUR EN EVENEMENTEN	25
3.3.1 Ruimte voor kunst	25
Meer ruimte voor kunst en cultuur	25
Ruimte voor kunstenaars	25
Kunst in de openbare ruimte	25
Media	25
3.3.2 Cultuur voor iedereen	25
Amateurkunst	25
Jeugd- en jongerencultuur	25
Toegankelijkheid voor ouderen	25
Cultuureducatie	25
Bibliotheken	25
3.3.3 Cultuur verbindt	26
Divers uitgaansaanbod	26
Festivals en evenementen	26
Kleine instellingen	26
Toerisme	25
3.4 VEILIGHEID EN PREVENTIE	26
3.4.1 Veiligheid doen we samen	26
Rotterdammers denken mee	26
Samenwerking in het maatschappelijke veld	26
De wijkagent is de spil	26
Stadswachten zijn gastheer	26
3.4.2 Voorkomen is beter	26
Preventie werkt	26
Minder cameratoezicht	26
Jongeren betrekken bij de wijk	26
Aandacht voor slachtoffers	26
Slachtoffers ondersteunen	26

3.4.3 Veiligheid is mensenwerk	27
Training voor hulpverleners	27
Geen discriminatie	27
Voorkoming huiselijk geweld heeft prioriteit	27
Ontspannen Drugsbeleid	27
Reclassering werkt	27
Radicalisering voorkomen	27
3.4.4 Veiligheid en privacy	27
Meer privacy deskundigheid	27
Digitale veiligheid vergroten	27

COLOFON

PROGRAMMACOMMISSIE

De programmacommissie bestaat uit:

Isabelle van Woerkom (voorzitter),
Arjen de Groot (secretaris),
Judith Bokhove,
Annelies Goldhoorn,
Ahmed Harika,
Robert Klumpes,
Astrid Kockelkoren,
Stephan Leewis,
Harm de Oude,
Dieudonné Penning,
Lies Roest,
Werenfried Spit,
Peter Jan de Werk.

Redactie: Frank Hilbrands

TECHNISCHE REALISATIE

Vormgeving:

Peter Jan de Werk

Uitgave

GroenLinks Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

tel. 010 267 2147

fractie@groenlinksrotterdam.nl

www.groenlinksrotterdam.nl